

Samfelagið fór á húsagang 6. oktober 1992:

Hví skal sannleikin dyljast?

Hin 6. oktober 1992 fór føroyska samfelagið á húsagang. Bjargingarmenninir krevja nú, at okkara Løgting skal selja lívsgrundarlag okkara til hægstbjóðandi, og selja okkum antin sum trælir við óbotaligari skuld ella sum flóttafólk við óbotaligari skuld skrivar Súsanna Dam, bankakvinna í "Sjónarmið" í dag.

Hon heldur fyri, at tað stendur øllum frítt fyri hvønn møguleika hann velur. Í øllum førum eydnaðist henda nýmótans, etniska útreinskanin til fulnar, og sjónleikarstjórin hevur miklan heiður uppibornan fyri hetta vælaverk.

Súsanna Dam: -Enn er mangt eitt skræðlið í væntu

Mynd: Kalmar
Tekning: Óli Petersen

Sjónarmið

Hin 6. oktober 1992 toppaði álopið á samfelagið Føroyar, og vit fóru á húsagang. Tað byrjaði annars so væl, framburður á øllum økjum, tó ein sera vandamikil menni, ið ongan botn hevði í hvørki evnum ella tørvi okkara. Sjónleikur frá byrjan av.

Leikaramir spældu so væl, at teir sannførdi næstan øll um, at vit høvdu yvirnáturliga orku, og at vanligar lógir og mannagongdir ikki vóru galdandi fyri føroyingar og føroyska figgarorku. Hvør fyriskipaði sjónleikin, er ikki komið undan kavi enn, men verður hetta nokk avdúkað í komandi tíðum.

6. okt. 1992 varð farið undir seinasta partin av hesum lagnutungu leiki – øll onnur enn føroyingar líkna hetta við ein ófæran skemtaleik.

Sjóvinnubanin orkaði ikki meira, men hjá Føroya Banka var eingin neyð, líka so tryggur tann dagin sum dagin fyri, og skuldi okkurt heilt óvænnað hent, ja, so vildi mamma hansara sjálvandi bjarga honum, hetta var eitt av hæddarpunktunum í leikinum.

Bjargingin, ið var sera

vælskipað, blindaði okkum enn eina tíð, ongin hugsaði um, at tann peningur, ið tørvaði Sjóvinnubankanum, varð lógartikin úr hinum peningastovnunum. Mamma Føroya Banka varð tann fyrsta at siggja hetta, og vildi ikki lata sær lynda.

Móttiltøkini hagani vóru bæði skjót og effektiv. Mamman lumpaði okkum til at halda, at hon fór at drepa sonin uttan eirindi, og vit hoppaðu beint í evjuna, skundaðu okkum at yvirtaka trotabúgvíð Føroya Banka til fullan prís.

Nú mátti meiri peningur lógartakast, tí bankarnir, bankin, – Føroya Sjóvinnubanki teskaði onkur mærlig óyryð – skuldu hava allan tann styrk teimum tørvaði, tí onkur hevði billað okkum inn, at um teir fóru á húsagang, so fór alt annað eisini.

Sjálvandi rakar slík lógartøka fyrst tey veikastu, bæði innan bankaheimin og millum vanlig fólk, so Fossbankin og tey við stórar skuld fóru fyrst á húsagang, men vita bara um ikki túrurin eisini kemur til øll, eisini tey, ið meta seg tryggan í dag. Sjónleikurin er ikki liðugur enn, nú er hann kominn til tað ræðandi endaspælið, okkara stýri sigur, at vit eru komnir á botn, framgongdin er byrjað, men tað er tíverri ikki satt.

Seta vit nøkur fakta fram, sigur tað seg sjálvt, at enn er mangt eitt skræðlið í væntu.

25% arbeiðsloysi, onki útlit fyri meiri arbeiði, ov lítið av peningi til at lífbjarga teimum arbeiðsleysu, hvør skal gjalda? Tá nóg nógv fólk ikki hava pening at gjalda t.d. SEV við, ja, so fer tað sjálvandi eisini á húsagang, teirra skuld er einar 700 milliónir krónur, hvør skal gjalda?

Nøkur og 20 flakavirki hava eina skuld uppá um leið 600 mill. kr. og tað ljóðar at tey kasta onki av sær, so tey fara helst á húsagang eina ferð afturat, hvør skal gjalda?

Telefonverkið, um leið 600 mill. í skuld, hvør skal gjalda?

Kommunurnar, skuld uml. 1,7 milliard, hvør skal gjalda?

Fiskiflotin er ikki saneraður, og hvør skal gjalda?

4 milliardir krónur eru læntar út Tjóðbankanum, og hvør skal so gjalda?

Tað er óskiljandi hví sannleikin skal dyljast, ella vita teir als ikki um hetta. Í øllum førum kann sjálfviti ikki tann mest bjartskygdi »expertur« hava roknað seg fram til, at vit eru farin um botnin enn.

Bjargingarmenninir krevja nú, at okkara Løgting skal selja lívsgrundarlag okkara til hægstbjóðandi, og selja okkum antin sum trælir við óbotaligari skuld ella sum flóttafólk við óbotaligari skuld. Tað stendur tær frítt fyri hvønn møguleika tú velur. Í øllum førum eydnaðist henda nýmótans, etniska útreinskanin til fulnar, og sjónleikarstjórin hevur miklan heiður uppibornan fyri hetta vælaverk.

Súsanna Dam

